

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

7 maart 2007

HOORZITTING

**over het zevende Wereld Sociaal Forum
(Nairobi, 20 tot 25 januari 2007)**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goeij, de heer Koen Van den Heuvel;

de heren Bart Caron, Kurt De Loo, Jacky Maes;

de heer Louis Bril, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme hield op 13 februari 2007 een hoorzitting over het zevende Wereld Sociaal Forum (WSF) dat in Nairobi werd gehouden van 20 tot 25 januari 2007.

Als sprekers waren uitgenodigd: mevrouw Marijke Persoone, adjunct-algemeen secretaris LBC-NVK en de heer Marc Maes, beleidsmedewerker internationale thema's 11.11.11.

1. Uiteenzetting door mevrouw Marijke Persoone, adjunct-algemeen secretaris LBC-NVK

Mevrouw Marijke Persoone, adjunct-algemeen secretaris LBC-NVK: Ik zal vanuit vakbondszijde verslag uitbrengen over het WSF, terwijl de heer Maes de algemene ontwikkelingsthematiek zal toelichten.

De vakbonden nemen deel aan het WSF omdat ze alle grote bekommernissen van het forum delen: vrede, sociale rechtvaardigheid, eerlijke handel, kwijtschelding van schulden, universele mensenrechten, toegang tot land, drinkbaar water, onderwijs, gezondheid enzovoort. Er waren een dertigtal vertegenwoordigers van ACV en ABVV. Binnen het grote WSF is er ook nog een vakbonds-WSF, in de zin dat de vakbonden zelf thema's aan de agenda toevoegen. Het hoofdthema dat vakbonden en andere organisaties centraal gesteld hebben, is 'Decent work, decent life'. Voor ons is het thema van waardig werk de negende millenniumdoelstelling.

De nieuwe internationale vakbond heeft daar samen met het Europees Vakverbond (EVV), het Global Progressive Forum en andere sociale organisaties, een campagne gelanceerd. De campagne zal de volgende twee jaren gestalte krijgen, ook in samenwerking met vakbonden en ngo's. Waardige arbeid is volgens ons een van de belangrijkste hefbomen om armoede uit de wereld te helpen.

De volgende aspecten willen we in actieplannen omgezet zien. We vinden eerst en vooral dat een goed werkgelegenheidsbeleid deel moet uitmaken van nationale en internationale ontwikkelingsstrategieën. Dat veronderstelt vaak publieke investeringen, in sociale ontwikkeling, onderwijs, gezondheid en welzijn. In een aantal landen in het Zuiden is dat niet evident.

De minimale doelstelling is de universele toepassing van de IAO-normen. Een ervan is een leefbaar loon. Meer dan de helft van de werknemers verdienen

geen twee dollar per dag. De uitbouw van de sociale bescherming en de sociale zekerheid is ook een belangrijke prioriteit. Veilige en gezonde werkplaatsen, het recht op organisatie en collectief onderhandelen zijn andere aandachtspunten. Uiteraard zijn we tegen kinderarbeid en discriminatie.

Daarnaast moet er actief gezocht worden naar oplossingen voor de enorme informele sector en de precarie arbeid. Ongeveer 85 percent van de tewerkstelling in het Zuiden is onder die noemer te plaatsen. Het gaat dan niet alleen over organisatievormen voor werknemers maar ook over sociale bescherming.

In de workshops kwamen concretere thema's aan bod, zoals een samenwerkingsproject tussen ngo's en vakbonden over duurzame productie van snijbloemen. In landen als Kenia, Guatemala en Colombia, telen arbeiders snijbloemen in mensonwaardige omstandigheden.

Passend in de campagne over waardig werk komt er een campagne ter gelegenheid van het wereldkampioenschap voetbal 2010 in Zuid-Afrika. Vooral de centrales van bouw en industrie van over de hele wereld vragen aandacht van werkgevers, voetbalbonden en overheden, voor veilige en waardige werkomstandigheden voor alle werknemers die de stadions en andere bouwwerken voor dat WK bouwen.

Er waren ook workshops over internationale regelgeving voor multinationale ondernemingen, de strijd voor vakbondsrechten en tegen de repressie en strafeloosheid in verschillende landen zoals Colombia, de Filipijnen, Guatemala, Guinee.

Er was ook een informatie-uitwisseling over projecten voor opleiding en vorming van kaders in sociale organisaties en vakbonden. Het ging ook over hoe structuren van sociaal overleg opgebouwd kunnen worden in de landen van het Zuiden.

Het WSF vond plaats in Afrika. De problemen van dat continent kregen dus een prominente plaats. Afrika heeft veel problemen maar ook veel energie en daadkracht. Vooral de vrouwen blijven niet bij de pakken zitten, maar organiseren kleinschalige netwerken, projecten, preventiecampagnes enzovoort.

In de marge wil ik aanstippen dat de ACV-delegatie ter voorbereiding van het forum ook een aantal studiebezoeken aan andere landen bracht. Ze bezochten onder meer de partnerorganisaties in Zuid-Afrika. Zuid-Afrika is immers een partnerland van Vlaanderen. Een positieve evolutie is de uitbouw van het sociale overleg. Nedlac (National Economic Development and Labour Council), een combinatie van onze Nationale Arbeidsraad en de Sociale Raad voor

het Bedrijfsleven, coördineert het nationale intersectorale overleg. Daarnaast zijn er sectorale overlegplatforms. Er is enorm veel interesse voor uitwisseling van ervaringen. Het zou interessant zijn om samen met Vesoc (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) en SERV dergelijke uitwisseling gestalte te geven.

We hebben ook Congo bezocht, meer bepaald Kataranga. Daar hebben we grote behoeften vastgesteld. Er is een totaal gebrek aan infrastructuur. Er is behoefte aan gezondheidsvoorzieningen, initiatieven op vlak van welzijn, onderwijs en vorming van kaders. Tal van Vlaamse ngo's en vakbonden zijn daar actief. Waarom laat de Vlaamse overheid Congo links liggen? Waarom laat het de initiatieven over aan de federale en Waalse overheid?

Wij verwachten dat Vlaanderen zijn bevoegdheden aanwendt om te wegen op de internationale besluitvorming, niet enkel voor de Vlaamse economische belangen, maar in even belangrijke mate voor de sociale vooruitgang en de duurzame ontwikkeling.

Een eerste inhoudelijke prioriteit is volgens ons de strijd tegen de armoede. Sleutelbegrippen daarbij zijn waardig werk en sociale bescherming. Welzijn, gezondheid, onderwijs voor allen, eerlijke handel, plattelandsontwikkeling, duurzaam milieubeheer zijn andere prioriteiten. Voorts is het belangrijk de opbouw van een maatschappelijk middenveld te steunen. Ik denk daarbij niet alleen aan vakbonden en ziekenfondsen maar aan tal van andere sociale organisaties. Het is belangrijk om regeringen en overheden daarop te wijzen. Ook het recht op organisatie en op vakbondsvorming is belangrijk. We vragen dat Vlaanderen en de federale overheid bij hun buitenlandse contacten met landen die de mensenrechten en vakbondsrechten flagrant schenden, daarvoor aandacht hebben. Ik wil de Vlaamse en federale overheid oproepen om te protesteren bij president Conté van Guinee tegen de recente situatie. Algemene stakingen tegen de armoede, tegen de sociale ongelijkheid en vooral voor meer democratie worden dag na dag bloedig neergeslagen. Vakbondsleiders worden opgepakt, er gebeuren huiszoekingen. Door de staat van beleg krijgt het leger vrij spel om te schieten en mensen op te pakken.

Ik vervolledig het lijstje van de inhoudelijke prioriteiten. Als we een evenwichtig sociaaleconomisch beleid willen in de landen van het Zuiden, is het belangrijk om te investeren in het sociale overleg. Het is goed om Vesoc en SERV daarbij te betrekken.

Een actief vredesbeleid is uiteraard ook belangrijk. Je kunt geen welzijn ontwikkelen als er voortdurend oorlogssituaties zijn, als er voortdurend wapens geleverd worden.

Er is niet alleen een Wereld en Europees Sociaal Forum, er is ook een Belgisch Sociaal Forum. Dat is een ontmoetingsplek voor sociale organisaties die nadenken over een betere wereld. Het zou niet slecht zijn als Vlaanderen dat op een actievere manier zou steunen. Ook voor de campagne 'waardig werk' is het goed om de dialoog aan te gaan met de verantwoordelijken voor het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. Tot slot herhaal ik mijn pleidooi om Congo bij de partnerlanden te voegen.

2. Uiteenzetting door de heer Marc Maes, beleidsmedewerker internationale thema's 11.11.11

De heer Marc Maes, beleidsmedewerker internationale thema's 11.11.11: Marc Herman van Broederlijk Delen vergelijkt het WSF met een bijenkorf en honingraten. Het WSF is heel groot, hoewel het dit jaar iets minder was. Er zijn tal van activiteiten. Het programma is een krant van een halve kilogram zwaar. Er zijn activiteiten van de organisatoren die grote zalen doen vollopen. Daarnaast zijn er honderden grote en kleine seminaries en workshops die elke organisatie kan en mag organiseren. Het geheel is bijzonder onoverzichtelijk. De balans of de eindresultaten van het WSF zijn dus moeilijk te bepalen. De ervaring heeft me geleerd om op voorhand een keuze te maken uit de thema's en me daarop te concentreren.

11.11.11 is met verschillende partners uit Centraal-Afrika naar het WSF gegaan. Zo konden ze aansluiten bij de internationale sociaaleconomische dynamiek. In de regio is er nu vrede en er zijn verkiezingen geweest. Iedereen wil aan de slag met de wederopbouw. Het is belangrijk om die mensen de gelegenheid te geven in contact te komen met andere landen.

11.11.11 is naar het eerste en tweede sociale forum geweest met belangrijke delegaties uit Vlaanderen. Dit keer waren we zelf met een kleine delegatie en we hebben mensen uit de regio de gelegenheid gegeven ons te vergezellen.

Een tweede aspect dat ons speciaal interesseerde, waren de economische partnerschapsakkoorden (EPA's). Dat zijn vrijhandelsakkoorden waarover de EU momenteel onderhandelt met zes regio's van de ACP-landen, waaronder vier Afrikaanse regio's. Die onderhandelingen worden sinds 2002 gevoerd en moeten normaal gezien dit jaar afgerond zijn. De akkoorden zullen leiden tot verregaande economische hervormingen in de ACP-landen, in het bijzonder in Afrika, en tot vrijhandelsakkoorden.

Dat betekent dat van de Afrikaanse landen verwacht wordt dat ze in de komende tientallen jaren hun

markten volledig openen voor Europese producten en hun invoertarieven voor Europese producten schrappen. Omgekeerd heeft de EU al 30 jaar 95 percent marktopening. Dat percentage zal nog stijgen, hoewel er aarzeling rijst.

Dit zal leiden tot zeer grote economische hervormingen in die landen. De ongerustheid daarover in het WSF neemt sterk toe. Het grote aantal workshops over de EPA's illustreert die bezorgdheid.

Naast het studie- en lobbywerk in verband met de EPA's is 11.11.11 bezig met een campagne Landbouw 2015, samen met zijn leden en de milieu- en landbouworganisaties. Zij gaat over het recht op voedsel en duurzame landbouw en draagt op die manier bij aan het debat over de millenniumdoelstellingen. Wij stellen vast dat de organisatie op dit vlak toeneemt evenals de samenwerking tussen ngo's en landbouworganisaties. Doel is het recht op bescherming voor het Zuiden op te eisen. Dat is belangrijk in de context van toenemende liberalisering, in het bijzonder voor Afrika waar een groot deel van de bevolking zijn levensonderhoud uit de landbouw haalt.

Vlaanderen zit mee aan de onderhandelingstafel over landbouwbeleid en handelsbeleid inzake landbouw. Wij geven de aanbeveling dat het daar het recht op bescherming voor gevoelige producten, voor landen die sterk afhankelijk zijn van landbouw, en voor voedselzekerheid hoger op de agenda tracht te brengen, in het bijzonder op die van de EPA-onderhandelingen.

De campagne Landbouw bevat ook een onderdeel over duurzame landbouw hier en over de manier waarop de overheid hier – met inbegrip van de Vlaamse – de consumptie van duurzame landbouwproducten kan bevorderen.

3. Bespreking

De heer John Vrancken: Ik denk dat de organisatie van het voetbalevenement boven de stand van Zuid-Afrika is. Het land heeft weinig of geen geld. De organisatie leidt tot het uitstel van andere belangrijke infrastructuurwerken zoals de bouw van ziekenhuizen. Daarnaast is er de veiligheid van de bezoekers in 2010. De Zuid-Afrikaanse regering kan of wil thans weinig doen aan de welig tierende criminaliteit.

U lanceerde verder een oproep om protest aan te tekenen tegen president Conté van Guinee maar zei niets over de overheid in China, waar vakbondswerking helemaal onbestaande is.

De heer Eloi Glorieux: Kwam ook China ter sprake bij de vakbondsrechten? Ik wijs erop dat het land voet aan wal probeert te krijgen in Afrika. Belgische en Vlaamse handelsmissies, al dan niet vergezeld door een lid van de koninklijke familie, doen anderszinds hetzelfde in China. Naast de sociale en syndicale rechten worden ook andere principes van duurzame ontwikkeling er geschonden. Kwam dat aan bod in het WSF?

Ik lees in de krant dat bijna alle partijen het eens zijn over gecontingenteerde economische migratie. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Mevrouw Miet Smet: Het WSF vindt al jaren op informele wijze plaats. Er bestond destijds iets soortgelijks voor vrouwenorganisaties maar tegelijkertijd was er daarnaast een officieel VN-forum met delegaties van alle landen. Wat is uw formele tegenhanger, die datgene realiseert wat u door drukking onder de aandacht brengt?

Deze hoorzitting is interessant maar meer ook niet. Men verneemt dingen maar doet er niets mee. Welke structuur hebt u om te onderhandelen met de Belgische regeringen op de verschillende niveaus?

Ik ben ervan overtuigd dat het WSF een enorm sociaal laboratorium is, met fenomenale ideeën. Het verdient steun, maar heeft een formeel verlengstuk nodig.

Er zijn nu drie partnerlanden voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking: Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi. Het budget is weliswaar niet erg groot. Als men Congo erbij wil nemen, wijkt men om te beginnen af van het regeerakkoord, dat spreekt over Zuidelijk Afrika. Maar zelfs als minister Bourgeois de regering meekrijgt, blijft het probleem van de financiële middelen.

De heer Karim Van Overmeire, voorzitter: Het grote bezwaar was in het verleden de veiligheidssituatie.

De heer Jan Roegiers: Wij vernamen deze week dat het kweken en transporteren van snijbloemen uit het Zuiden wat betreft CO₂-uitstoot ecologisch meer verantwoord is dan de manier waarop ze in Nederland in serres worden gekweekt. Ik steun uiteraard uw streven naar waardige arbeidsomstandigheden in het Zuiden.

Het doet mij veel plezier dat u Congo opnam in uw nota. Ik ben ook blij dat de steun bij de collega's groeit. Twee jaar geleden stond ik nog alleen op dat vlak. De principiële vraag blijft echter welke prioriteiten we moeten kiezen in een onmetelijk land met zoveel problemen. We zijn het erover eens dat we als

klein land ons partnerschap met het Zuiden moeten concentreren. Voor Vlaanderen komt het er in de eerste plaats op aan aanwezig te zijn en dat hoeft niet noodzakelijk meteen met veel geld. Wij zijn ook goed in zaken als de uitbouw van een administratie.

De capaciteitsopbouw in Congo hoeft geen miljarden euro te kosten. We mogen de zaken er niet op hun beloop laten. Congo behoort zagezegd tot de francofonie. Vlaanderen heeft zich om historische redenen geconcentreerd op Zuid-Afrika. We zijn deze fase lang voorbij. We moeten ons bewust zijn van de belangrijke uitdagingen en van onze historische verantwoordelijkheid in Congo. We moeten nadenken welke inspanningen we in Congo zouden kunnen doen.

Mevrouw Sabine Poleyn: Volgens mevrouw Persoone is Zuid-Afrika geïnteresseerd in onze ervaring met het sociaal overleg. Wat moet ik me voorstellen bij de huidige ervaringsuitwisseling tussen de Vlaamse en de Zuid-Afrikaanse sociale partners? Hoe kan de overheid een en ander promoten? De Vlaamse overheid is aanwezig in Zuid-Afrika. Waarom treden de lokale netwerken niet in contact met de Vlaamse overheid?

Wat is de stand van zaken van het EPA-dossier? Welke rol speelt 11.11.11 daarin?

De vakbonden vormen internationale koepelorganisaties. Er zijn Europese ngo-koepels. Kunnen de ngo's zich ook op wereldschaal organiseren?

Komt het Belgisch Sociaal Forum nog samen? Wat is de agenda van het Belgisch Sociaal Forum?

De heer Jan Loones: We mogen niet in paternalisme vervallen behalve op een paar punten. In Zuid-Afrika zal men wel weten wat de voor- en nadelen zijn van een voetbalkampioenschap. Zo'n beslissing komt Zuid-Afrika alleen toe. De situatie is anders wanneer het over de mensenrechten gaat.

Eerlijke handel leidt stilaan tot een discussie Noord-Noord en Zuid-Zuid. In de werkgeversrelatie duikt de plaatselijk Zuid-Zuidrelatie meer en meer op. Ik zal het niet hebben over de Noord-Noordrelatie, want dat is eigenlijk een luxeprobleem. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking houdt meer dan de Belgische rekening met de plaatselijke situatie. In de plaatselijke handel zijn ook rijke werkgevers. Wordt contact gehouden met zuidelijke werkgeversorganisaties? In Zuid-Afrikaanse winkels worden lokale producten vaak verdrongen door Westerse producten omdat de plaatselijke patronen ze tegen een betere prijs kunnen verkopen. Hoe probeert men eerlijke handel te introduceren in de lokale situatie?

Ik ben tevreden met de beleidssuggesties. Vlaanderen kan op de meeste domeinen optreden omdat alle materies aan bod komen. Voorwaarde is dat er middelen voorhanden zijn, maar dat is onze taak.

Wij hebben zeker een historische verantwoordelijkheid in Congo en er zijn kansen in overvloed. Ik steun dat volledig al zijn er altijd budgettaire beperkingen. Dankzij het convenantbeleid kunnen we intergemeentelijke samenwerking opzetten. Ik heb de indruk dat de Vlaamse administratie daar afwijzend tegenover staat. Zoals Suriname voor Nederland is, is Congo voor Franstalig België. Dat is natuurlijk verkeerd. Mijn vader liep school in het Klein Seminarie van Roeselare. Van de dertig jonge mannen met wie hij afstudeerde zijn er zo'n 25 priester of scheutist geworden. Mijn vader had later een hotel. Wij hadden jaarlijks minstens één missionaris op bezoek. Ik werd verzwolgen door hun verhalen over Congo. Het waren Vlaamse missionarissen.

Ik ga akkoord met wat gezegd werd over Guinee.

De heer Karim Van Overmeire, voorzitter: Mevrouw Persoone heeft het vooral over kleine landen, terwijl Brazilië, Rusland, India en China samen zowat de helft van de wereldbevolking vormen. Ik heb de indruk dat deze landen niet echt aan bod komen op het Wereld Sociaal Forum. Klopt mijn indruk?

Mevrouw Marijke Persoone: Het eerste WSF vond in 2001 plaats in Porto Alegre. De wieg van het WSF staat in Brazilië. Brazilië was deze keer ook aanwezig maar minder prominent. Brazilië blijft een van de dragers van het WSF. De keuze voor Afrika is ingegeven door de bereikbaarheid voor de Afrikanen. Deze keer waren er gelukkig meer Afrikaanse landen vertegenwoordigd. Rusland en China blijven inderdaad de grote afwezigen. India was aanwezig maar minder prominent dan toen het WSF in Mumbai plaatsvond.

Ik heb een workshop gevolgd van Dalit-vrouwen. Dat is een Indische organisatie van de kastelozen. Dat was een indrukwekkende en krachtige groep vrouwen, die alle mogelijke discriminaties over zich heen krijgen. Desondanks zijn ze erin geslaagd een stevige organisatie op poten te zetten. Ook in India beweegt veel. Ik heb nog niet veel Russische of Chinese vertegenwoordigers ontmoet.

Afrikaanse vertegenwoordigers hebben me wel verteld over de manier waarop China aan het investeren is in Afrika. Ik moet eerlijk zijn dat de Afrikanen daar niet echt gelukkig mee zijn. De grote klacht is dat er geen dialoog of wisselwerking is tussen China en het Afrikaanse land waarin ze investeren. De rijkdom of welvaart vloeit niet terug naar Afrika.

Ik vernoemde China niet in het verslag over de vakbondsrechten omdat ik me beperkt heb tot de debatten en workshops op het forum.

Hoe kunnen we het informele karakter achter ons laten? Het informele karakter heeft voordelen maar de vraag is hoe we een en ander op de politieke agenda krijgen. In West-Europa en in de vakbonden denken we direct in structuren en activiteiten. Niet alle organisaties denken zo. De behoefte groeit wel om tot platforms te komen waarop mensen met gelijke bezorgdheden elkaar gemakkelijk vinden. In het Noorden vonden wij het aanvankelijk erg dat meer dan één miljard mensen geen toegang hebben tot drinkbaar water. We definieerden dat probleem wel als een probleem voor het Zuiden. Nu vinden Noord en Zuid elkaar beter omdat westerse multinationals ook actief zijn in het Zuiden. Nutsvoorzieningen privatiseren is net zo goed een item in het Noorden als in het Zuiden. Op die manier groeien de banden.

De vakbonden moeten omwille van de werknemersrechten één overkoepelende internationale vakbond vormen. Er is al een belangrijke stap gezet, maar China is niet vertegenwoordigd in de nieuwe internationale vakbond. Daar moet werk van gemaakt worden. De nieuwe internationale vakbond moet meer zijn dan een samengaan van het Wereldverbond van de Arbeid (WVA) en het Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen (IVVV). De nieuwe vakbond moet voor een nieuwe mentaliteit zorgen. We moeten streven naar een open mentaliteit omdat de vakbonden geen afzonderlijke wereld vormen met aparte doelstellingen. We moeten bereid zijn samen met andere sociale organisaties acties op te zetten.

Ik ken niet alle details over de samenwerking met Zuid-Afrika inzake sociaal overleg. Het is niet omdat er één overkoepelende organisatie is op wereldvlak dat er binnen de continenten al nauw wordt samengewerkt. Het is de bedoeling om tegen 2009 één overkoepelde continentale structuur te vormen. Het ABVV onderhoudt contacten met het Congress of South African Trade Unions (Cosatu). Het ACV onderhoudt contacten met de Confederation of South African Workers Unions (Consawu). Beide koepels werken hoe langer hoe nauwer samen. Ik zal mijn collega's die deel uitmaken van SERV en Vesoc vragen hoe men dat aan werkgeverszijde uitbouwt. Belangrijk is dat we zicht hebben op wie met wie contact heeft. Daarna kunnen we een en ander in elkaar weven.

De heer Marc Maes: Het doet me veel plezier dat een aantal mensen meedenkt over wat een sociaal forum zou kunnen zijn of verwezenlijken. Mensen vragen zich af wat zo'n Wereld Sociaal Forum eigenlijk oplevert. De verwachting was aanvankelijk dat de sociale fora zouden leiden tot een

blauwdruk voor een andere wereld. Dankzij het overleg en de ontmoetingen leiden de sociale fora tot een hele reeks netwerken. Tijdens het tweede Wereld Sociaal Forum is een wereldwijd netwerk opgericht dat zich bezighoudt met handel en ontwikkeling. Het verenigt iedereen die begaan is met de Wereldhandelsorganisatie (WHO) en de zogenaamde Doharonde. Dit netwerk werkt in die mate dat gewogen wordt op de besluitvorming in de WHO. Dat is niet zichtbaar als resultaat van het Wereld Sociaal Forum. Maar tijdens WHO-ministerconferenties blijkt hoe goed informatie wordt doorgegeven en hoe groot de impact is van de civiele maatschappij op die ministerconferenties. In Nairobi is een Afrikaans waternetwerk opgericht. Dat netwerk zal vruchten afwerpen. Daarnaast is een Afrikaans 'tax justice network' opgericht dat zich zal concentreren op geld dat Afrika verlaat. Al deze netwerken blijven actief tussen de fora. Eigenlijk hoef ik niet meer naar het Wereld Sociaal Forum te gaan dankzij de permanente internationale contacten. Het gevolg is wel een fragmentarisering van de netwerken. De koepel van de katholieke ontwikkelingsorganisaties CIDSE probeert een en ander horizontaal te benaderen.

Ik denk dat we inderdaad moeten nadenken over de formele manieren om hiermee om te gaan. Het Wereld Sociaal Forum mijdt angstvallig alle formalisering. Het wil een broeinest zijn en weigert een gemeenschappelijk standpunt in te nemen. Er zijn wel enkele aanzetten tot formalisering. Het Europees Sociaal Economisch Comité heeft een tegenhanger in Afrika, de ACP-landen en Latijns-Amerika. De informele civiele maatschappij werkt nog meer via netwerken. Op lange termijn moeten we inderdaad werken aan een officiële vertaling.

De ontwikkelingslanden maken zich ook ongerust over de economische macht en mogelijkheden van Brazilië, Rusland, India en China. Vooral over de landbouw maakt men zich zorgen. De reden waarom de Doha-ronde niet opschiet is omdat de ontwikkelingslanden niet alleen markttoegang vragen in Europa en Amerika, maar ook in Brazilië, Rusland, India en China. Daarom leggen wij sterk de nadruk op het recht op bescherming ongeacht de herkomst van de goedkope landbouwproducten. Voor de zwakke ontwikkelingslanden is voedselzekerheid heel belangrijk. We moeten hun kaart trekken en niet zozeer streven naar het opengaan van de markten in Europa en Amerika. Alleen de grote landen met een grote landbouwproductie zullen daar de vruchten van plukken.

Men heeft het vaak over de BRIC-landen ook al is er een groot onderscheid tussen Brazilië, India en China. Brazilië en China zijn heel actief op de wereldmarkt. India minder omdat het land nog meer defensieve belangen heeft. De EU beschouwt de drie als

één geheel en neemt in haar economische relatie met India een offensieve houding aan. De EU wil een bilateraal handelsakkoord sluiten met India. In dat akkoord wil de EU India als een ontwikkeld land beschouwen terwijl een groot deel van de bevolking er in armoede leeft. Hoewel India groot is, veel kan- sen en een groot marktpotentieel heeft, is er nog veel armoede.

11.11.11 heeft als een van de eerste begrepen dat het zijn actieterrein moet verleggen naar het Europese niveau. In het koepelsecretariaat houden twee men- sen zich bezig met Europa. Omdat wij in Brussel gevestigd zijn, kunnen we vlot informatie doorgeven naar de andere nationale koepels. Nog voor het begin van de EPA-onderhandelingen hebben wij ons daar- op geconcentreerd. Wij hebben ons altijd verzet te- gen vrijhandelsakkoorden tussen de rijkste en de allerarmste landen ter wereld. Een vrijhandelsak- koord moet immers voldoen aan artikel 24 van GATT: het moet op termijn leiden tot de afschaffing van douanetarieven. De onderhandelingen zitten in de laatste fase. Naarmate de spanning stijgt, is er meer aandacht voor dit dossier. We zijn druk bezig om een en ander op Europees niveau te coördineren. We bereiden voorstellen van resolutie voor met Eu- ropese parlementsleden. We lobbyen bij de Europese Commissie en bij de Belgische overheid. We bena- drukken sterk dat Afrika niet klaar is voor deze ak- koorden. Afrika is niet klaar om de onderhandelin- gen dit jaar al af te sluiten. Helaas dringt de Europe- se Commissie erop aan om dat wel te doen. Dat zal niet leiden tot goede akkoorden die bijdragen tot ontwikkeling. Wij willen overgangsmaatregelen zodat de onderhandelingen op een fatsoenlijke wijze afgerond kunnen worden.

Mevrouw Miet Smet: Wat wilt u eigenlijk? Wilt u dat een en ander wordt uitgesteld en dat een vrijhan- delszone wordt gecreëerd waarin Europa nog wel taksen betaalt maar de partnerlanden niet?

De heer Marc Maes: De ACP-landen hebben al meer dan 35 jaar vrije markttoegang tot Europa. Wij stellen evenwel vast dat het preferentiële regime er niet voor heeft gezorgd dat vandaag zoveel meer Afrikaanse producten op onze markt zijn. De reden is dat die landen te weinig capaciteiten hebben en er moet dus iets gedaan worden om die te versterken. De ACP-landen zelf, de EU en de civiele maat- schappij zijn het erover eens dat schaalvergroting nodig is. Investerings moeten aangetrokken worden door regionale integratie.

Wij stellen vast dat men die stap nu wil overslaan en

in één keer overgaan van een preferentieel regime voor individuele landen naar een wederkerig regime voor regio's. Het is nodig dat het preferentiële regi- me nog een aantal jaar blijft bestaan met het oog op consolidering. De liberalisering moet voorbereid worden. Men gaat thans veel te snel. De deadline van 31 december 2007 zorgt er ook voor dat men de onderhandelingen te snel wil afronden. Op die dag vervalt immers het recht van de EU om preferentiële markttoegang te verlenen. Die vervaldatum moet opgeschoven worden. Dat is technisch mogelijk, maar de wil ontbreekt blijkbaar om dat te doen.

Mevrouw Sabine Poleyn: Heeft de Belgische over- heid een duidelijk standpunt?

De heer Marc Maes: Ik ben bang dat het standpunt van België zeer moeilijk te vatten is. Men zegt dat België als een van de 27 deelneemt aan de Europese besluitvorming via de werkgroepen van de Raad en dat het Europese standpunt dat daarvan het resultaat is, ook het Belgische standpunt is. Wat België tijdens de discussies zelf heeft ingebracht, weigert men te ontsluiten. Maar als men niet mag weten wat België daar zegt, wordt het erg moeilijk om invloed uit te oefenen op het Belgische niveau. België zet zeer zelden een coherente visie op papier. Het Belgische standpunt komt veeleer tot stand naargelang de dis- cussies in de Raad vorderen. Stukjes daarvan worden onthuld in antwoorden op parlementaire vragen, maar een coherent beeld ontbreekt. Wij hebben er alvast voor gezorgd dat in tegenstelling tot vroeger nu toch iemand op Belgisch niveau deze onderhan- delingen volgt. Maar in weerwil van dat aanspreek- punt blijft het Belgische standpunt dus ongrijpbaar.

Ik moet zeggen dat Louis Michel een van de com- missarissen is die op dit ogenblik zeer grote druk uitoefenen op de Afrikaanse regeringen om het ak- koord dit jaar toch maar te ondertekenen. Hij deinst er niet voor terug om daarbij niet alleen de wortel maar ook de stok te hanteren, met name het onthou- den van ontwikkelingshulp en het verhogen van de tarieven.

De heer John Vrancken: Ik kan alleen maar toejui- chen dat we Congo kunnen opnemen in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Het grote struikelblok zouden evenwel de financiën zijn. Ik herinner eraan dat wij in deze legislatuur al twee keer in de com- missie vroegen om werk te maken van de overheve- ling van de bevoegdheid ontwikkelingssamenwer- king. Ik pleit ervoor dat ook de andere fracties druk uitoefenen op hun collega's in het federale par- lement.

De heer Marc Maes: Onze koepel staat huiverachtig tegen de defederalisering. Wij vrezen verdere versnippering.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan ROEGIERS

Karim VAN OVERMEIRE
